

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของข้าราชการ

กองบัญชาการกองทัพไทย

FACTORS THAT INFLUENCE THE FINANCIAL DISCIPLINE OF OFFICERS OF ROYAL THAI ARMED FORCES HEADQUARTERS

ทฤตมณ ชี้กิง

Thritthamon Cheeking

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต

Faculty of Business Administration, Rangsit University

กุลบุตร โกเมนกุล

Kulabutr Komenkul

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต

วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต

Faculty of Business Administration, Rangsit University

Rangsit International College, Rangsit University

สุมาลี สว่าง

Sumalee Sawang

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต

Faculty of Business Administration, Rangsit University

ภูริพัฒน์ ชานุกิจ

Puripat Chankit

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

School of Management Science, Sukhothai Thammathirat Open University

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อวัดระดับความรู้พื้นฐานทางการเงิน และเพื่อศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรม ทักษะ และความรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนของลิเคอร์ต์ ประมาณค่า 5 ระดับ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง 355 คน ใช้การวิเคราะห์เส้นทาง และการวิเคราะห์สมการถดถอย ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉลี่ย 49% ของกลุ่มตัวอย่างไม่เคยผัดนัดในการชำระหนี้ โดยทั่วไปมีการวางแผนเพื่อการใช้เงินในวัตถุประสงค์ต่าง ๆ แต่ยังคงขาดการบันทึกรายรับ-รายจ่าย อย่างเป็นประจำ นอกจากนี้ ความรู้พื้นฐานทางการเงินของกลุ่มตัวอย่าง โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.23) ส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจซื้อ และหลักการของมูลค่าเงินตามเวลา สุดท้ายนี้ พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงิน พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคม และการมีแบบอย่างจากครอบครัว และพฤติกรรมบริโภคนิยม ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ผลวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า ทัศนคติเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน อย่างไรก็ตาม ไม่พบความสัมพันธ์ใดระหว่างความรู้ทางการเงิน และพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน

คำสำคัญ: พฤติกรรมวินัยการเงิน, วินัยทางการเงิน, ความรู้ทางการเงิน

ABSTRACT

The research aims to study the financial discipline of the officers at the Royal Thai Armed Forces Headquarters, to investigate their financial knowledge, and to discover factors with regard to behavior, attitude, and financial knowledge affecting their financial discipline. The samples were 355 participants. The instrument for data collection was a 5-likert scale questionnaire. Path analysis and regression analysis were employed for data analysis. The results showed that the financial discipline of the officers was at a high level. Mean 49% of the samples had never defaulted on their loans. In general, they were found to have had financial plans with their spending objectives. However, they were found not to keep records of their incomes and expenses regularly. Additionally, their financial knowledge was at a moderate level (3.23). Most of them lacked understanding of purchasing power and time value of money. Finally, their attitude, media exposure, social norm, and consumerism affected their financial discipline. More interestingly, attitude was the most significant factor. Financial literacy was not found to have an effect on their financial discipline.

Keywords: Financial discipline, Financial literacy

บทนำ

ท่ามกลางกระแสสังคมบริโภคนิยมที่ปมเพาะให้ผู้คนในสังคมให้คุณค่ากับวัตถุสิ่งของ ความทันสมัย ความหรูหราสะดวกสบาย รวมถึงการจัดรายการส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการ ที่กระตุ้นความต้องการซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภค เช่น การให้ส่วนลด การสะสมคะแนนเพื่อแลกซื้อ การผ่อนชำระด้วยดอกเบี้ยร้อยละศูนย์ ส่งผลให้เกิดการใช้จ่ายใช้สอยเพิ่มมากขึ้น ทั้งสิ่งที่จำเป็นและไม่จำเป็นต่อการดำรงชีพ เกิดการใช้จ่ายโดยไม่ผ่านกระบวนการคิดอย่างรอบคอบก่อนซื้อ หากการใช้จ่ายเงินมีความเหมาะสมกับรายได้ก็ไม่มีปัญหา แต่ในหลายกรณีต้องกู้ยืมเงินเพื่อนำมาใช้จ่ายใช้สอยสนองความต้องการของตนเองหรือเพื่อให้รู้สึกทัดเทียมกับผู้อื่นในสังคม ทำให้ขาดการวางแผนทางการเงินที่ดีอันนำไปสู่การก่อหนี้สินเกินตัว ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (Yathaputanon, 2017) ทั้งนี้ การกู้ยืมอาจไม่ได้สร้างปัญหาเสมอไป หากผู้กู้มีวินัยทางการเงินรู้จักบริหารรายรับรายจ่ายอย่างเหมาะสมและจ่ายคืนเงินกู้ตามเวลาที่กำหนด ย่อมเป็นการแสดงถึงเครดิตหรือความสามารถในการชำระหนี้ของบุคคลนั้น แต่หากผู้กู้ก่อหนี้โดยไม่มีการวางแผนทางการเงินที่ดี นอกจากจะสร้างปัญหาต่อตนเองแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัว สังคม รวมถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศ (Chuensuk, 2017)

จากครัวเรือนทั่วประเทศประมาณ 21 ล้านครัวเรือน พบว่าเป็นครัวเรือนที่มีหนี้สินประมาณ 10.8 ล้านครัวเรือน หรือร้อยละ 50.7 โดยมีจำนวนหนี้สินเฉลี่ย

178,994 บาทต่อครัวเรือน ส่วนใหญ่เป็นการก่อหนี้เพื่อใช้ในครัวเรือน (ร้อยละ 76.9) ประกอบด้วย ใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคร้อยละ 39.0 ใช้ในการซื้อบ้านที่ดิน ร้อยละ 36.3 และใช้ในการศึกษา ร้อยละ 1.6 การก่อหนี้เพื่อใช้ในการลงทุนและอื่น ๆ (ร้อยละ 23.1) ส่วนใหญ่เป็นหนี้เพื่อใช้ทำการเกษตร ร้อยละ 14.0 รองลงมาคือใช้ทำธุรกิจ ร้อยละ 8.5 และหนี้อื่น ๆ ร้อยละ 0.6 (National Statistical Office, 2017) การเพิ่มขึ้นของหนี้ครัวเรือนส่งผลให้ความสามารถในการชำระหนี้สินของครัวเรือนไทยลดลง ธนาคารแห่งประเทศไทยมีการเปิดเผยข้อมูลการให้บริการบัตรเครดิตในเดือนมีนาคม 2562 ซึ่งมีจำนวนบัตรเครดิตทั้งหมด 22,466,076 ล้านใบ มีปริมาณการใช้จ่าย 162,167 ล้านบาท เป็นการเบิกเงินสดล่วงหน้า 18,120.30 ล้านบาท มียอดสินเชื่อกค้าง 386,642.36 ล้านบาท ยอดค้างชำระเกิน 3 เดือนขึ้นไป 7,808.84 ล้านบาท เมื่อพิจารณายอดสินเชื่อบัตรเครดิตที่ผิดนัดชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาเกิน 3 เดือนขึ้นไป นับตั้งแต่วันที่กำหนดชำระ ในช่วงเดือนมีนาคม 2558 ถึง มีนาคม 2562 พบว่า ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของยอดค้างชำระเกิน 3 เดือนขึ้นไป มีการเปลี่ยนแปลงอย่างผันผวนและยังมียอดค้างชำระเป็นจำนวนมาก (Bank of Thailand, 2019)

ในการแก้ปัญหานี้ครัวเรือนที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ทั้งการส่งเสริมความรู้ทางการเงิน มาตรการดูแลสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล รวมทั้งการจัดตั้งคลินิกแก้หนี้ จะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน หากภาคครัวเรือนไม่สามารถรักษาวินัยทางการเงินได้

เพราะสาเหตุสำคัญของการก่อหนี้และการมีปัญหาระหนี้ของครัวเรือน ล้วนเกิดจากรายจ่ายที่ไม่เพียงพอกับรายได้ โดยเฉพาะรายจ่ายที่ไม่จำเป็นและเกินฐานะ หรือขาดการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในระยะยาว (Suwanik, 2018) การสร้างวินัยทางการเงินจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น โดยเริ่มจากการวางแผนการเงินที่ดี การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและลำดับความสำคัญของเป้าหมาย คิดอย่างรอบคอบก่อนใช้จ่าย จัดสรรรายได้สำหรับค่าใช้จ่ายแต่ละประเภท ลดการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ชำระหนี้สินให้ตรงกำหนด รวมทั้งวางแผนการเก็บออมและการใช้จ่ายให้สอดคล้องกับความสามารถในการหารายได้ นำไปสู่ความมั่นคงทางการเงินและอิสรภาพทางการเงินที่ปราศจากภาระหนี้สิน (Yathaputanon, 2017)

ข้าราชการทหารเป็นหนึ่งในอาชีพที่มีปัญหาเรื่องภาระหนี้สิน อาจเนื่องมาจากเป็นอาชีพที่เงินเดือนไม่สูงมากนัก ในขณะที่ค่าครองชีพและค่าใช้จ่ายประจำวันที่สูงขึ้น การมีค่านิยมในการบริโภคที่ฟุ้งเฟ้อและอุปนิสัยการใช้จ่ายเงินเกินตัว รวมถึงขาดการวางแผนทางการเงินและวินัยทางการเงิน จึงมักจะตกอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการติดกับดักวงจรหนี้สินและความยากจน จากข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย ในเดือนมกราคม 2562 พบว่า มีสมาชิกทั้งหมด 6,357 คน ยอดเงินฝากรวม 4,279.85 ล้านบาท ยอดเงินกู้รวม 6,492.18 ล้านบาท สัดส่วนเงินกู้คิดเป็น 1.52 เท่าของยอดเงินฝาก (Royal Thai Armed Forces Headquarters Savings and Credit Cooperative, 2019) สอดคล้องกับการวิเคราะห์ภาระหนี้สินสหกรณ์ออมทรัพย์ของข้าราชการกองบัญชาการ-กองทัพไทย จำกัด ของนายทหารชั้นประทวน พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 62 มีภาระหนี้สินเฉลี่ยคนละ 1,216,813.05 บาท แบ่งเป็นเงินกู้สามัญเฉลี่ยคนละ 1,188,504 บาท และเงินกู้ฉุกเฉินเฉลี่ยคนละ 28,308.05 บาท (Ruanson, 2018) การประสบปัญหาภาระหนี้สินของข้าราชการทหาร ส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของกองทัพและข้าราชการในภาพรวม เนื่องจากข้าราชการเป็นอาชีพที่จำเป็นต้องได้รับการยอมรับนับถือจากคนในสังคม ทั้งในเรื่องความเคารพนับถือ ความเป็นผู้นำ ความเข้มแข็งอดทน และความเสียสละ ซึ่งหากเกิดปัญหาด้านการเงินและหนี้สินขึ้น อาจส่งผลให้ประชาชนและหน่วยงานอื่น ๆ มองภาพลักษณ์ของข้าราชการทหารว่าเป็นหน่วยงานที่มีบุคลากรที่ประสบปัญหาด้านการเงิน ส่งผลให้ขาดความน่าเชื่อถือและขาดการยอมรับจากประชาชนในสังคม

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย รวมถึงศึกษาถึงระดับความรู้ทางการเงิน เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ มาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการเสริมสร้างวินัยทางการเงินให้เหมาะสม เพื่อให้สามารถหลุดพ้นจากภาระหนี้สินครัวเรือน และช่วยลดปัญหาหนี้สินของประเทศไทยในภาพรวมได้อีกด้วย การเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจด้านการเงินและสร้างวินัยทางการเงินจะช่วยยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตให้สูงขึ้นและมีความมั่นคงในชีวิต ส่งผลให้องค์กรมีบุคลากรที่มีคุณภาพ ได้รับการยอมรับและความเชื่อถือจากประชาชนในสังคม และเป็นกำลังสำคัญของกองทัพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย
2. เพื่อศึกษาถึงระดับความรู้พื้นฐานทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงิน ทักษะคิดในการออมและการวางแผนทางการเงิน และความรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยทำการทบทวนวรรณกรรม รวมถึงทฤษฎีต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดและสมมติฐาน ดังนี้

ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ทักษะคิด (Attitude) และพฤติกรรม (Practice or Behavior) หรือ KAP Theory

เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับ ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรม ของผู้รับสารที่อาจมีผลกระทบต่อสังคมจากการรับสารนั้น ๆ Roger (1978) ระบุว่าความสัมพันธ์ของทั้งสามตัวแปรนี้เกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่อง คือ เมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้ ส่งผลให้เกิดทัศนคติ และก่อให้เกิดการกระทำ แต่ละตัวแปรมักจะเกิดขึ้นโดยอิสระ แต่มักจะเกิดขึ้นอย่างพึ่งพาอาศัยกัน โดยทัศนคติกับพฤติกรรมมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ทัศนคติมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

ในขณะเดียวกัน การแสดงพฤติกรรมของบุคคลก็มีผลต่อทัศนคติของบุคคลด้วย ทั้งนี้ ทัศนคติ เป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรม สอดคล้องกับ Triandis (1971) ระบุว่า พฤติกรรมของบุคคล เป็นผลมาจากทัศนคติ บรรทัดฐานของสังคม นิสัย และผลที่คาดว่าจะได้รับ อย่างไรก็ตาม ทัศนคติอาจไม่นำไปสู่พฤติกรรมเสมอไป ซึ่งแนวคิดนี้เรียกว่า ช่องว่างของความรู้ ทัศนคติ และการยอมรับปฏิบัติ หรือ KAP-GAP เกิดขึ้นเมื่อการสื่อสารก่อให้เกิดความรู้ และทัศนคติในทางบวกต่อสิ่งเร้าหรือนวัตกรรมนั้นแล้ว ในขั้นตอนการยอมรับปฏิบัติ อาจมีผลในทางตรงกันข้ามได้ ถึงแม้ว่าโดยส่วนใหญ่เมื่อบุคคลมีทัศนคติอย่างไรแล้ว จะมีความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติตามทัศนคติของตนก็ตาม (Yeelansuwan, 2015)

พฤติกรรมบริโภคนิยม

เกิดจากการที่บุคคลมีความเชื่อว่าความสุขเกิดจากการได้บริโภค จึงก่อให้เกิดความโลภในการสะสมเพื่อทำให้ตนเองมีความสุขตลอดเวลา เกิดการซื้อสินค้าที่ไม่จำเป็น มีความสุขกับวัตถุภายนอก รวมถึงการซื้อความสุข ความปรารถนาที่จะบริโภค (Panthongkhum, 2016) บริโภคนิยมเป็นการบริโภคเพื่อสัญลักษณ์ของสิ่งของนั้น ๆ เช่น ซื้อสินค้าเพราะยี่ห้อที่แสดงถึงสัญลักษณ์ของความร่ำรวย ในสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของคนในสังคมมากย่อมมีความแตกต่างระหว่างการบริโภคมากขึ้น ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างรายได้มากขึ้น คนที่ยากจนลงไม่สามารถบริโภคสินค้าได้เท่าเดิมแต่ยังต้องพบกับการกระตุ้นให้เกิดความต้องการในการบริโภคที่เผยแพร่มาตามสื่อตามแนวทางของสังคมบริโภคนิยม (Tejapira and Eawsriwong, 1997) ในสังคมแห่งการบริโภคนิยม ประโยชน์ของสินค้าถูกลดบทบาทลงอย่างมาก สินค้าถูกกำหนดในฐานะที่เป็นส่วนประกอบในการสร้างบรรยากาศของระบบ เป็นคุณค่าหนึ่งในสังคมสมัยใหม่ เช่น การนิยมใช้สินค้าบางยี่ห้อไม่ใช่เพื่อประโยชน์แต่เพราะยี่ห้อหรือตราสินค้านั้นสามารถแสดงความแตกต่างให้ผู้อื่นเห็นว่าผู้ใช้มีสถานภาพทางสังคมหรือเศรษฐกิจเป็นอย่างไร (Wankaew, 1997)

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร

การสื่อสารเป็นการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสาร โดยใช้สื่อหรือช่องทางต่าง ๆ เพื่อมุ่งหมายโน้มน้าวจิตใจให้เกิดผลในการเกิดการรับรู้หรือเปลี่ยน

ทัศนคติ หรือเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรม (Sukglun, 2018) บุคคลที่มีการเปิดรับข่าวสารมาก ย่อมส่งผลให้มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ และทันต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมากกว่าบุคคลอื่น ๆ ที่เปิดรับข่าวสารน้อยกว่า (Atkin, 1973) นอกจากนี้ Pongpaitoon (2001) ได้แบ่งลักษณะการเปิดรับข่าวสารของแต่ละบุคคลเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยผู้รับสารมีความคาดหวังว่าการบริโภคข่าวสารจากสื่อมวลชนสามารถตอบสนองความต้องการได้ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติหรือพฤติกรรมบางอย่างได้ 2) พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล เกิดจากตัวบุคคลเป็นผู้นำข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งเป็นการติดต่อระหว่างบุคคล ซึ่งมีปฏิกริยาโต้ตอบระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน ไม่คลาดเคลื่อน การใช้สื่อบุคคลเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารจะช่วยให้ผู้รับสารมีความเข้าใจอย่างชัดเจนและสามารถตัดสินใจรับสารได้อย่างมั่นใจยิ่งขึ้น 3) พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่มีเนื้อหาสาระเฉพาะเจาะจงและมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่ผู้รับสารเฉพาะกลุ่ม

พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง

Panthongkhum (2016) แบ่งองค์ประกอบของการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ให้การสนับสนุนและผู้รับแรงสนับสนุน 2) ลักษณะของข้อมูลข่าวสารต้องแสดงให้ผู้รับเชื่อว่าเกิดจากความเอาใจใส่ ความหวังดีรู้สึกว่าเขาเองมีค่าเป็นที่ยอมรับในสังคม รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อสังคม 3) บังคับให้เข้าในการสนับสนุนทางสังคมอาจอยู่ในรูปของข้อมูลข่าวสารวัตถุสิ่งของ หรือด้านจิตใจ แต่ต้องช่วยให้ผู้รับแรงสนับสนุน สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้

พฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน

Boonklee (2009) อธิบายว่า วินัยทางการเงินเป็นแนวทางจัดการการเงิน ในด้านหารายได้ การใช้จ่าย และการเก็บออม เพื่อให้บุคคลดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ไม่ก่อหนี้สินจนเกินความสามารถในการชำระคืน สามารถแบ่งวินัยทางการเงินออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) วินัยด้านการออม หมายถึง การเก็บออมอย่างสม่ำเสมอ ในด้านระยะเวลาและมูลค่า การออมเงินตามสัดส่วนที่เหมาะสมกับอายุ การออมเพื่อซื้อสินค้าที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและ

ออมเพื่อเก็บไว้ใช้ในวัยเกษียณ 2) วินัยด้านการใช้จ่าย หมายถึง การวางแผนการเงินใช้เงินอย่างคุ้มค่า คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดจากการใช้จ่าย และเป็นการใช้จ่ายในสิ่งที่เหมาะสมแก่สถานภาพและความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การไม่บริโภคสินค้าที่มีราคาแพง หรือฟุ่มเฟือย หรือสินค้าที่เกินความจำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรู้จักเลือกซื้อสินค้าที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ไม่กู้หนี้ยืมสินมาใช้ในสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ นอกจากนี้ Bordeerat (2010) ได้ระบุว่า ความรู้ด้านการจัดการการเงินส่วนบุคคลจะไม่เกิดประโยชน์ หากบุคคลไม่นำความรู้ที่มีไปปฏิบัติ โดยวินัยทางการเงินเกิดจากการที่บุคคลใช้ทักษะทางการเงิน คือการลงมือปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ วินัยทางการเงินจึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดความมั่งคั่งอย่างยั่งยืน

ทัศนคติทางการเงิน

Newcomb (2009) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติว่าเกิดจากการได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อม โดยแสดงพฤติกรรมในลักษณะความชอบหรือความพึงพอใจ และไม่พอใจ ขณะที่ Allport (1975) อธิบายว่าทัศนคติคือ สภาวะความพร้อมทางจิต ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ และมีอิทธิพลต่อการตอบสนองของบุคคลที่มีต่อวัตถุและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องโดยตรง กล่าวคือ ทัศนคติเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลสังเกตและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม จากสิ่งที่ได้ยินได้ฟังแล้วนำมาคิดพิจารณา และแสดงออกด้วยการกระทำ นอกจากนี้ Navavongsathian (2019) ได้แบ่งโครงสร้างของทัศนคติเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ส่วนของความเข้าใจ (cognitive component) เป็นความรู้ (know) การรับรู้ (perception) และความเชื่อ (beliefs) ของบุคคล 2) ส่วนของความรู้สึก (affective component) เป็นส่วนที่แสดงอารมณ์ (emotion) หรือความรู้สึก (feeling) ในลักษณะพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ 3) ส่วนของพฤติกรรม (behavior component) แนวโน้มในการที่จะมีพฤติกรรมลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

ทัศนคติทางการเงิน หมายถึง ความคิดเห็น ความเชื่อ และความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเงิน ทั้งการให้ความหมายและความสำคัญกับเงิน โดยทัศนคติทางการเงินเป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับเงิน หากบุคคลมีทัศนคติในเชิงบวก ย่อมมองเห็นความสำคัญของเงิน แต่หากมีทัศนคติต่อเงินในเชิงลบ ย่อมไม่ให้ความสำคัญกับเงิน

การบริหารเงิน ตลอดจนการมีวินัยทางการเงินย่อมเกิดขึ้นได้ยาก โดยทัศนคติทางการเงินของแต่ละบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ที่ได้รับจากวัยเด็ก ผ่านการอบรมสั่งสอน สภาพแวดล้อมที่เติบโตมา รวมทั้งประสบการณ์ที่บุคคลได้มีหรือได้รับการปฏิบัติจากพ่อแม่หรือญาติพี่น้อง โดยทั้งประสบการณ์และสภาพแวดล้อมเหล่านี้เป็นตัวกำหนดทัศนคติเกี่ยวกับการเงินของแต่ละบุคคล (Namphud, Viwattana and Jeroenjittakam, 2014)

ความรู้ทางการเงิน

Lusardi (2008) นิยามความรู้ทางการเงินว่าเป็นความรู้และแนวคิดพื้นฐานทางการเงิน เช่น การทำงานของดอกเบี้ยทบต้น ความแตกต่างระหว่างมูลค่าในนามกับมูลค่าจริง และพื้นฐานของการกระจายความเสี่ยง ขณะที่ Darren Buckley กรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารซีทีแบงก์ระบุว่า ในสถานการณ์ที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ความรู้ทางการเงินถือเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิตของทุก ๆ คน โดยไม่ได้หมายถึงเพียงการมีความรู้ทางการเงินเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความสามารถในการนำความรู้ที่มีไปใช้เพื่อการสร้างมั่นคงในชีวิต โดยที่ทักษะด้านการเงิน ทัศนคติ และพฤติกรรมทางการเงิน โดยรวมถือว่ามีความสำคัญเท่า ๆ กันกับความสามารถในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน เช่นเดียวกับ ปิยะบุตร ชลวิจารณ์ ระบุว่า ภาวะหนี้สินส่วนบุคคลที่เพิ่มสูงขึ้นและการขาดความรู้ความเข้าใจทางการเงินเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดภาวะความไม่เท่าเทียมของรายได้และความยากจนขึ้นในประเทศ และการบริหารการเงินถือเป็นเรื่องหนึ่งที่เป็นรากฐานสำคัญของการกินดีอยู่ดี (Kenan Foundation Asia, 2015)

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ทำการสำรวจทักษะทางการเงินของคนไทย ในปี 2556 ตามกรอบนิยามแบบสอบถาม และแนวทางการประมวลผลสำรวจตามแบบของ The Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) แบ่งโครงสร้างการวัดเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ทางการเงิน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการหาร, มูลค่าของเงินตามเวลา, คำนวณดอกเบี้ยของสินเชื่อ, คำนวณเงินต้นและดอกเบี้ย, คำนวณดอกเบี้ยทบต้น, เครดิตบูโร และนโยบายคุ้มครองเงินฝาก 2) ด้านพฤติกรรมทางการเงิน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการไถ่ถอนก่อนซื้อ, จ่ายบิลตรงเวลา, ดูแลการเงินใกล้ชิด,

ตั้งเป้าหมายระยะยาว, ตัดสินใจการเงินและทำบัญชี, การออม, เปรียบเทียบข้อมูลก่อนซื้อ และไม่กู้เมื่อเงินไม่พอใช้ 3) ด้านทัศนคติทางการเงิน เป็นคำถามถึงการมีความสุขในการใช้เงินมากกว่าออม และในปี 2559 ได้มีการปรับปรุงคำถามและวิธีการคำนวณเพื่อให้ผลสำรวจสามารถสะท้อนทักษะทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเพิ่มคำถามเกี่ยวกับนิยามเงินเฟ้อ, ความเสี่ยงและผลตอบแทน และการกระจายความเสี่ยงในการลงทุน ในด้านการวัดความรู้ทางการเงิน นอกจากนี้ยังได้เพิ่มคำถามด้านทัศนคติทางการเงิน ประกอบด้วยคำถามว่า ฉันมีชีวิตอยู่เพื่อวันนี้และไม่ได้คิดวางแผนเพื่ออนาคต และมีเงินต้องรีบใช้ ผลการสำรวจ พบว่า คะแนนความรู้ทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงเส้นในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมและทัศนคติทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ การมีคะแนนความรู้ทางการเงินเพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคะแนนพฤติกรรมทางการเงินที่สูงขึ้น อาจสรุปได้ว่าการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ทางการเงินจะส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเงินที่ดีขึ้น หรือหากมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมทางการเงินที่ดีต้องอาจจะเป็นแรงผลักดันสำคัญให้ประชาชนขวนขวายหาความรู้ที่ถูกต้อง (Bank of Thailand, 2013, 2016)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน นั่นคือ การให้ความรู้แก่ผู้รับสารจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติตามที่ผู้ส่งสารต้องการ และส่งผลไปยังการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด แต่บางครั้งก็อาจมีช่องว่างระหว่าง ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม นั่นคือ ความรู้เปลี่ยนแปลงแต่ทัศนคติไม่เปลี่ยน หรือผู้รับสารมีการเปลี่ยนทัศนคติแต่ไม่เปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้เช่นกัน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะประยุกต์ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม ในแง่มุมของการใช้จ่ายเงิน โดยศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านพฤติกรรม ประกอบด้วย พฤติกรรมบริโภคนิยม

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง กับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน (Boonklee, 2009) และ (Panthongkhum, 2016) ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงิน และความรู้ทางการเงิน กับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน (Bank of Thailand, 2013, 2016) นอกจากนี้ยังศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านพฤติกรรม ประกอบด้วย พฤติกรรมบริโภคนิยม พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง กับความรู้ทางการเงิน นำไปสู่การสร้างสมมติฐานและกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

สมมติฐานการวิจัย

H1: ปัจจัยด้านพฤติกรรมบริโภคนิยมมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน

H2: ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน

H3: ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้างมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน

H4: ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงินมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน

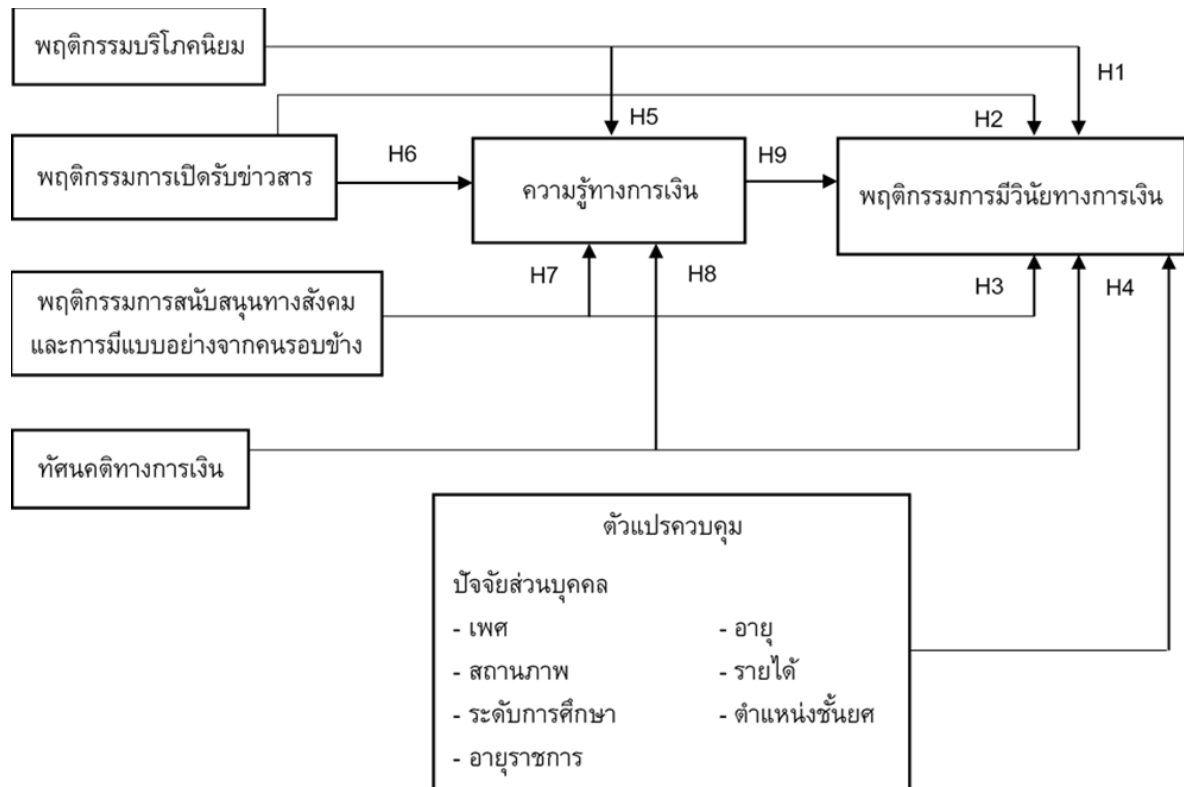
H5: ปัจจัยด้านพฤติกรรมบริโภคนิยมมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับความรู้ทางการเงิน

H6: ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความรู้ทางการเงิน

H7: ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้างมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความรู้ทางการเงิน

H8: ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงินมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความรู้ทางการเงิน

H9: ความรู้ทางการเงินมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพบกไทย พื้นที่จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย 16 หน่วยงาน รวมทั้งสิ้น 3,164 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ร้อยละ 5 หรือระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนี้ (Yamane, 1973)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2} = \frac{3,164}{1 + 3,164(0.05)^2} = 355 \text{ คน}$$

กำหนดให้ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักความน่าจะเป็น

(Probability Sampling) แบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยเลือกสุ่มจากประชากรตามหน่วยงาน ในแต่ละชั้นภูมิจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$F = \frac{n \times N_i}{N}$$

โดย F = จำนวนตัวอย่างในแต่ละหน่วยงาน

n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

N_i = จำนวนบุคลากรในแต่ละหน่วยงาน

N = จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด

จากสูตร สามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละหน่วยงาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนข้าราชการกองบัญชาการกองทัพบกไทย จำแนกสัดส่วนตามหน่วยงาน

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ประชากร (คน)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	สำนักกองบัญชาการกองบัญชาการกองทัพบกไทย	388	44
2	สำนักเลขานุการกองบัญชาการกองทัพบกไทย	141	16
3	สำนักงานจเรทหาร	63	7
4	สำนักงานตรวจสอบภายในทหาร	106	12
5	สำนักงานพระธรรมนูญทหาร	37	4

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	ประชากร (คน)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
6	สำนักสวัสดิการทหาร	252	28
7	กรมกำลังพลทหาร	242	27
8	กรมข่าวทหาร	294	33
9	กรมยุทธการทหาร	371	42
10	กรมส่งกำลังบำรุงทหาร	204	23
11	กรมกิจการพลเรือนทหาร	275	31
12	สำนักงานปลัดบัญชาทหาร	254	28
13	ศูนย์ไซเบอร์ทหาร	83	9
14	กรมสารบรรณทหาร	165	19
15	กรมการเงินทหาร	170	19
16	กรมกิจการชายแดนทหาร	119	13
รวม		3,164	355

ที่มา : Directorate of Joint Personnel of Royal Thai Armed Forces Headquarters, 2018

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ (1) แบบสอบถามข้อมูล ปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนที่ (2) แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงิน และทัศนคติในการออม และการวางแผนทางการเงิน ดัดแปลงมาจาก Panthongkhum (2016) และ Bank of Thailand (2016) ประกอบไปด้วย พฤติกรรมบริโภคนิยม 5 ข้อ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร 5 ข้อ พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง 4 ข้อ และทัศนคติทางการเงิน 3 ข้อ ส่วนที่ (3) แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน ดัดแปลงมาจาก Panthongkhum (2016) และ Sukornphak & Sirisukkhajom (2010) จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ (4) แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน ดัดแปลงมาจาก Bank of Thailand (2013, 2016) จำนวน 10 ข้อ ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจซื้อ ความเสี่ยงในการลงทุน การกระจายความเสี่ยง การลงทุนและผลตอบแทนจากการลงทุน ต้นทุนค่าเสียโอกาส นิยามเงินเพื่อ อัตราเงินเพื่อ มูลค่าของเงินตามเวลา เงินต้นและดอกเบี้ยเงินฝาก และดอกเบี้ยทบต้น และส่วนที่ (5) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยเครื่องมือการวิจัยได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

ด้วยวิธีวัดความสอดคล้องภายในแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach's Alpha มีค่าอยู่ระหว่าง 0.79-0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถาม แก่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 355 คน จากการคำนวณตามอัตราส่วนของจำนวนยอดกำลังพลแต่ละหน่วยงานภายในกองบัญชาการกองทัพไทย พื้นที่จังหวัดพะเยา เพื่อให้เกิดการกระจายของกลุ่มตัวอย่างและเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรที่ต้องการศึกษาอย่างแท้จริง โดยแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมผ่านเจ้าหน้าที่กำลังพลของแต่ละหน่วยงาน

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามลักษณะของตัวแปร สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) และการวิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลของปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 57.46) มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี (ร้อยละ 38.6) มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 47.9) มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 56.1) จบการศึกษามาจากสาขาวิชาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สาขาวิชาทางด้าน

การเงิน/การธนาคาร/การบัญชี/การบริหาร/การจัดการ (ร้อยละ 60.6) รายได้รวมต่อเดือน 15,000 – 20,000 บาท (ร้อยละ 24.2) ระดับชั้นสัญญาบัตร (ร้อยละ 56.1) และมีอายุราชการ 1 - 5 ปี (ร้อยละ 26.2)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลของปัจจัยด้านพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงิน และทัศนคติในการออมและการวางแผนทางการเงิน

1. พฤติกรรมการบริโภคนิยม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มักนำเงินออกมาซื้อสินค้าและบริการที่ถูกใจมากกว่าที่จะคำนึงถึงประโยชน์และคุณภาพ รวมถึงความจำเป็น อยู่ในระดับน้อย รองลงมา มักซื้อสินค้าและบริการรุ่นใหม่ ๆ เพื่อให้เป็นผู้นำและความทันสมัย อยู่ในระดับน้อย และน้อยที่สุด มักตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ จากความต้องการ โดยไม่ได้คำนึงถึงความจำเป็นในชีวิต อยู่ในระดับน้อย

2. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ก่อนจะตัดสินใจซื้อสินค้าราคาแพง จะศึกษาข้อมูลโปรโมชั่นต่าง ๆ รวมถึงเปรียบเทียบราคาสินค้าแต่ละยี่ห้อ อยู่ในระดับมาก รองลงมา มีการหาข้อมูลและติดตามข่าวสารด้านการเงินจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจทางการเงิน อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุด มักซื้อสินค้าที่โฆษณาโดยดาราหรือผู้มีชื่อเสียง ที่ท่านชื่นชอบ เป็นฟรีเซนต์อยู่ในระดับน้อย

3. พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ก่อนตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการท่านมักสอบถามข้อมูลจากคนใกล้ชิดเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก รองลงมา นำเงินไปลงทุนตามแบบอย่างและคำแนะนำของคนใกล้ชิด อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุด บางครั้งตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการตามคนใกล้ชิดหรือกระแสสังคม อยู่ในระดับปานกลาง

4. ทัศนคติทางการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คิดว่าการออมเงินเป็นเรื่องสำคัญต่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา มีการวางแผนสำหรับอนาคตข้างหน้า ไม่ใช่เพียงแค่วันนี้ อยู่ในระดับมาก และ

น้อยที่สุด มีความสุขในการเก็บออมและลงทุนเพื่ออนาคต อยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลของปัจจัยด้านพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน

ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ชำระหนี้สินตรงเวลาอยู่เสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ทุกครั้งก่อนออกไปใช้จ่ายใช้สอย มีการวางแผนในการซื้อสินค้าเพื่อไม่ให้เกิดการซื้อสินค้าเกินความจำเป็น อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุด มีการจดบันทึกรายรับ - รายจ่ายเป็นประจำทุกวัน อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลของระดับความรู้ทางการเงิน

ระดับความรู้ทางการเงินโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.23) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจซื้อ (ร้อยละ 51.8) มีความเข้าใจความเสี่ยงในการลงทุน (ร้อยละ 67.3) มีความเข้าใจเรื่องการลงทุนและผลตอบแทน (ร้อยละ 76.0) มีความเข้าใจเรื่องการกระจายความเสี่ยง (ร้อยละ 72.4) มีความเข้าใจเรื่องต้นทุนค่าเสียโอกาส (ร้อยละ 70.7) มีความเข้าใจนิยามเงินเฟ้อ (ร้อยละ 79.2) มีความเข้าใจเรื่องอัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ 51.0) มีความรู้เรื่องมูลค่าของเงินตามเวลา (ร้อยละ 63.9) มีความรู้เรื่องเงินต้นและดอกเบี้ยเงินฝาก (ร้อยละ 72.4) และไม่มีความรู้เรื่องดอกเบี้ยทบต้น (ร้อยละ 54.6)

ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 2 แสดงการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation Matrix)

	X1	X2	X3	X4	M	Y
X1	-	0.207*	0.277*	-0.511*	-0.002	-0.199*
X2		-	0.459*	-0.012	0.060	0.325*
X3			-	-0.137*	-0.014	0.228*
X4				-	0.110*	0.351*
M					-	0.026
Y						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

(X1 = พฤติกรรมแบบบริโภคนิยม, X2 = พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร, X3 = พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคม และการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง, X4 = ทศนคติทางการเงิน, M = ความรู้ทางการเงิน และ Y = พฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน)

จากการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ดังตารางที่ 2 พบว่า ตัวแปรด้านพฤติกรรมบริโภคนิยม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรม การสนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง ทศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสาร ($r = 0.207$) และพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคม และการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง ($r = 0.277$) และมีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับทศนคติ ทางการเงิน ($r = -0.511$) และพฤติกรรมการมีวินัยทาง การเงิน ($r = -0.199$)

ตัวแปรด้านพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมและ

การมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง และพฤติกรรมการมีวินัย ทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการ สนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง ($r = 0.459$) และพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน ($r = 0.325$)

ตัวแปรด้านพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมและ การมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง มีความสัมพันธ์กับทศนคติ ทางการเงินและพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับทศนคติทางการเงิน ($r = -0.137$) และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไปในทิศทาง เดียวกันกับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน ($r = 0.228$)

ตัวแปรทศนคติทางการเงินมีความสัมพันธ์กับ ความรู้ทางการเงิน และพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับความรู้ทางการเงิน ($r = 0.110$) และพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน ($r = 0.351$)

ตารางที่ 3 แสดงการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปร	พฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน			
	Model 1 (Y)	Model 2 (Y)	Model 3 (M)	Full Model (Y)
ค่าคงที่	3.840	1.432	2.026	1.796
เพศ	-0.067	-	-	-0.040
อายุ	0.011	-	-	-0.086
สถานภาพ	0.085	-	-	-0.017
รายได้	-0.024	-	-	-0.084
ระดับการศึกษา	-0.116	-	-	-0.050
จบการศึกษา ด้านการเงิน	0.006	-	-	0.051
ตำแหน่งชั้นยศ	-0.141	-	-	-0.149
อายุราชการ	0.066	-	-	0.010
X1	-	-0.140*	0.108	-0.137*
X2	-	0.296*	0.127	0.293*
X3	-	0.178*	-0.075	0.181*
X4	-	0.236*	0.187*	0.253*
M	-	-0.013	-	-0.008

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปร	พฤติกรรมการณ์วินัยทางการเงิน			
	Model 1 (Y)	Model 2 (Y)	Model 3 (M)	Full Model (Y)
R ²	0.034	0.268	0.020	0.287
Max VIF	9.033	1.472	1.467	4.523

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 แสดงผลการจากวิเคราะห์สมการถดถอย พบว่า

Model ที่ 1 แสดงการทดสอบตัวแปรควบคุมของปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์วินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ ระดับการศึกษา ศึกษาทางการเงิน ตำแหน่งชั้นยศ และอายุราชการ ไม่เป็นตัวแปรควบคุม

Model ที่ 2 แสดงการทดสอบสมมติฐานของปัจจัยพฤติกรรมการณ์บริโภคนิยม พฤติกรรมการณ์เปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง ทศนคติทางการเงิน และความรู้ทางการเงิน ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์วินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย พบว่า ปัจจัยพฤติกรรมการณ์บริโภคนิยม พฤติกรรมการณ์เปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง และทศนคติทางการเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์วินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 26.8 ($R^2 = 0.268$)

Model ที่ 3 แสดงการทดสอบสมมติฐานของปัจจัยพฤติกรรมการณ์บริโภคนิยม พฤติกรรมการณ์เปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง และทศนคติทางการเงิน ที่ส่งผลต่อความรู้ทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย พบว่า ปัจจัยด้านทศนคติทางการเงิน ส่งผลต่อความรู้ทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Full Model แสดงการทดสอบสมมติฐานของตัวแปรควบคุม และปัจจัยพฤติกรรมการณ์บริโภคนิยม พฤติกรรมการณ์

เปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง ทศนคติทางการเงิน และความรู้ทางการเงิน ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์วินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย พบว่า ปัจจัยพฤติกรรมการณ์บริโภคนิยม พฤติกรรมการณ์เปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง และทศนคติทางการเงิน ส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์วินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 28.7 ($R^2 = 0.287$) นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบผลการวิจัยโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) มาทำการวิเคราะห์ผลของการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยรวมต่อพฤติกรรมการณ์วินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย เรียงจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ทศนคติทางการเงิน พฤติกรรมการณ์เปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง และพฤติกรรมการณ์บริโภคนิยม ตามลำดับ ดังภาพที่ 2 และสามารถเขียนอยู่ในรูปสมการถดถอย ได้ดังนี้

$$Y_i = -0.150 X_1 + 0.273 X_2 + 0.188 X_3 + 0.324 X_4 + \varepsilon_i$$

โดยแทนค่าสัญลักษณ์ในสมการ ดังนี้

Y_i = พฤติกรรมการณ์วินัยทางการเงิน (Financial Discipline)

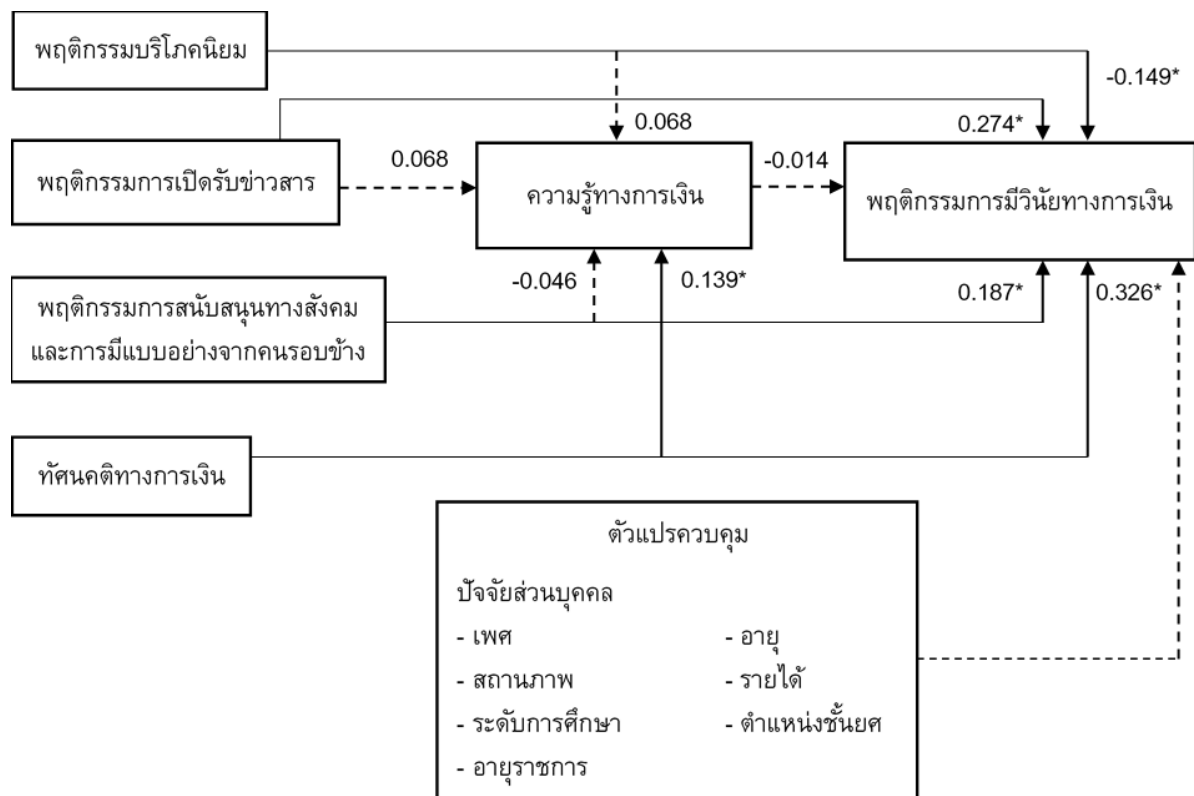
X_1 = พฤติกรรมการณ์บริโภคนิยม (Consumerism)

X_2 = พฤติกรรมการณ์เปิดรับข่าวสาร (Media exposure)

X_3 = พฤติกรรมการณ์สนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง (Social norm)

X_4 = ทศนคติทางการเงิน (Financial Attitude)

ε_i = Error term

ภาพที่ 2 ผลการแสดงผลการทดสอบสมมติฐาน

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย พบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ H1: ปัจจัยด้านพฤติกรรมบริโภคเงินมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน H2: ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน H3: ปัจจัยด้านพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้างมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน H4: ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงินมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน และ H8: ปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงินมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความรู้ทางการเงิน

จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ได้รับอิทธิพลรวมสูงสุดจากปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงิน รองลงมาคือ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้างและพฤติกรรมการบริโภคเงิน ตามลำดับ

1. ทัศนคติทางการเงิน เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย นอกจากนี้ทัศนคติทางการเงินยังเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความรู้ทางการเงิน โดยทัศนคติทางการเงินมีอิทธิพลทางบวกต่อความรู้ทางการเงิน และพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย เนื่องจากกองบัญชาการกองทัพไทย มีการจัดอบรมให้ความรู้ทางการเงินและการลงทุนเบื้องต้นกับข้าราชการที่มีความสนใจ ตลอดจนได้รับการส่งเสริมด้านการออมเงินที่ดีทั้งจากสถาบันการเงินภายนอกที่เข้ามาแนะนำ ให้ข้อมูลและความรู้ รวมถึงสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย ที่มีนโยบายการจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากในอัตราที่สูงกว่าสถาบันการเงินภายนอก ส่งผลให้บุคลากรที่มีทัศนคติทางการเงินในเชิงบวกเห็นความสำคัญของการออมและการลงทุนอย่างสม่ำเสมอ นำไปสู่การมีพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินที่ดี สอดคล้องกับ Bank of Thailand (2016) ได้ทำการสำรวจทักษะทางการเงินของคน ประกอบด้วยการ

วัดทักษะ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ทางการเงิน ด้านพฤติกรรมทางการเงิน และด้านทัศนคติทางการเงิน

ผลการศึกษาพบว่า คะแนนความรู้ทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงเส้นในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมและทัศนคติทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ การมีคะแนนความรู้ทางการเงินเพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคะแนนพฤติกรรมทางการเงินที่สูงขึ้น อาจสรุปได้ว่า การส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ทางการเงินจะส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเงินที่ดีขึ้น หรือหากมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมทางการเงินที่ดีขึ้น หรือหากมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมทางการเงินที่ถูกต้องอาจจะเป็นแรงผลักดันสำคัญให้ประชาชนชวนหาความรู้ที่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Roger (1978) ที่ระบุว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมเกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่อง เมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้ ส่งผลให้เกิดทัศนคติ และก่อให้เกิดการกระทำ กล่าวคือ ทัศนคติมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล ในขณะที่เดียวกันการแสดงพฤติกรรมของบุคคลก็มีผลต่อทัศนคติของบุคคลด้วย และสอดคล้องกับ Triandis (1971) ระบุว่า พฤติกรรมของบุคคล เป็นผลมาจากทัศนคติ บรรทัดฐานของสังคม นิสัย และผลที่คาดว่าจะได้รับ

2. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางบวกต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย เนื่องจากการเปิดรับข่าวสารของบุคคลเกิดได้จากทั้งความสนใจหรือความชอบส่วนตัว และเกิดจากปัจจัยทางด้านสังคมรอบข้าง โดยกองบัญชาการกองทัพไทยได้ส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสถาบันการเงินจากภายนอกเข้ามาประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารด้านการเงินกับข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย หากบุคลากรมีการติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอและมีการปฏิบัติตามแนวทางที่ถูกต้อง ย่อมส่งผลให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินที่ดี สอดคล้องกับ Yeelansuwan (2015) ระบุว่า การที่บุคคลจะเลือกเปิดรับข่าวสารใดนั้นขึ้นอยู่กับสภาพจิตใจและสภาพสังคมเป็นสำคัญ ในด้านของสภาพจิตใจ บุคคลจะเลือกเปิดรับข่าวสารในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือความชอบส่วนตัว สำหรับด้านสังคมหากสังคมรอบข้างให้ความสนใจในการเปิดรับข่าวสารใด ๆ เป็นพิเศษก็อาจส่งผลต่อการเกิดแรงบันดาลใจให้บุคคลเกิดความสนใจตามผู้คนรอบข้างเหล่านั้น และยังสอดคล้องกับ Boonklee (2009) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีวินัย

ทางการเงินของครู: ศึกษากรณีครูในเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีวินัยการเงินของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สังกัด ขนาดโรงเรียน รายได้ หนี้สิน รายจ่ายหนี้สิน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ความรู้เรื่องการวางแผนทางการเงิน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการออม

3. พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมและการมีแบบอย่างจากคนรอบข้างเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางบวกต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย เนื่องจากกองบัญชาการกองทัพไทยมีการสนับสนุนให้ข้าราชการตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการเงิน รวมถึงการสนับสนุนจากสถาบันการเงินภายนอกที่ได้มาจัดอบรมสัมมนาเพื่อให้ความรู้ด้านการเงินให้กับข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยถือเป็นแรงสนับสนุนทางสังคมที่ดี หากบุคลากรมีการนำความรู้ที่ได้รับ ประกอบกับการเห็นแบบอย่างจากผู้ที่ประสบความสำเร็จทางการเงิน ตลอดจนมีการลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ย่อมส่งผลให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินที่ดี สอดคล้องกับแนวคิดของ Sariwat (2001) พฤติกรรมที่ถูกโน้มน้าวโดยการสื่อสารนั้น อาจเกิดกระบวนการเรียนรู้ หรือการตอบสนองต่อสื่อ ซึ่งในบางครั้งสื่อและความพยายามของการสื่อสารสังคมในปัจจุบันพยายามทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเพื่อส่วนรวมหรือเพื่อผู้อื่น ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการปลูกจิตสำนึกของผู้รับสาร มิใช่เกิดจากการครอบงำของผู้ส่งสารแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยทั่วไปการโน้มน้าวใจพฤติกรรมการสื่อสาร สามารถเกิดขึ้นได้ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล กลุ่ม สังคม และยังสามารถสอดคล้องกับ Bandura (1997) ระบุว่า มนุษย์มีวิธีการเรียนรู้พฤติกรรม 2 วิธี คือ 1) การเรียนรู้จากผลจากการกระทำ เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรง ทำหน้าที่ให้ข้อมูล จูงใจและเสริมแรง 2) การเรียนรู้จากการเลียนแบบ เป็นการเรียนรู้จากการสังเกตจากตัวแบบกระทำ พฤติกรรม เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ทางอ้อม

4. พฤติกรรมการบริโภคนิยมเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางลบต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย โดยเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด เนื่องจากข้าราชการทหารเป็นอาชีพที่ต้องมีการประพฤติปฏิบัติตามวินัย แบบธรรมเนียมทหาร และจรรยาวิชาชีพทหารอย่างเคร่งครัด โดยกำหนดให้มีการ

แต่งเครื่องแบบทหารในการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกวัน ตลอดจนการปลูกฝังให้ข้าราชการทหารดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ส่งผลให้ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยไม่ได้รับอิทธิพลจากการบริโภคนิยมมากนัก สอดคล้องกับ Panthongkhum (2016) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการศึกษา พบว่ามีตัวแปร 7 ตัวที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ได้แก่ เพศ คณะ การจัดบันทึกรายรับ-รายจ่าย พฤติกรรมแบบบริโภคนิยม รายได้ต่อเดือนของนิสิตที่ได้รับจากผู้ปกครอง ทศนคติที่ดีต่อการมีวินัยทางการเงิน ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนทางการเงิน และการมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Yathaputanon (2017) ให้แนวคิดว่าการแสดงคัมภีร์บริโภคนิยมบ่มเพาะให้ผู้คนในสังคมให้คุณค่ากับวัตถุสิ่งของ ความทันสมัย ความหรูหราสะดวกสบาย รวมถึงการจัดรายการส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการ ที่กระตุ้นความต้องการซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภค เช่น การให้ส่วนลด การสะสมคะแนนเพื่อแลกซื้อ การผ่อนชำระด้วยดอกเบี้ยร้อยละศูนย์ ส่งผลให้เกิดการจับจ่ายใช้สอยเพิ่มมากขึ้น ทั้งสิ่งที่จำเป็นและไม่จำเป็นต่อการดำรงชีพ เกิดการใช้จ่ายโดยไม่ผ่านกระบวนการคิดอย่างรอบคอบก่อนซื้อ หากการใช้จ่ายเงินมีความเหมาะสมกับรายได้ก็ไม่มีปัญหา แต่ในหลายกรณีต้องกู้ยืมเงินเพื่อนำมาจับจ่ายใช้สอยสนองความต้องการของตนเองหรือเพื่อให้รู้สึกทัดเทียมกับผู้อื่นในสังคม ทำให้ขาดการวางแผนทางการเงินที่ดีอันนำไปสู่การก่อภาระหนี้สินเกินตัว ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ทศนคติทางการเงินเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินสูงที่สุด อีกทั้งยังมีอิทธิพลต่อระดับความรู้ทางการเงิน จึงควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรเกิดทัศนคติที่ดีในเรื่องการเงิน โดยเฉพาะในด้านการออมและการวางแผนเพื่ออนาคต เช่น การจัดกิจกรรม

อบรมสัมมนา การณรงค์ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ทั้งในลักษณะของภาพและคลิปวิดีโอสั้น ๆ ที่กระตุ้นให้เกิดการมีทัศนคติทางการเงินที่ดีนำไปสู่การมีพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินที่ดี

2. ควรมีการส่งเสริมวินัยทางการเงิน ทักษะในการบริหารจัดการเงินและจัดการหนี้สิน เช่น การออมก่อนใช้ การใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ไม่ก่อหนี้สินจนเกินตัว การแบ่งสัดส่วนรายรับรายจ่าย การลงทุน รวมถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ของการออมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ไม่ว่าจะเป็นการออมเพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิต การออมเพื่อฉุกเฉิน เพื่อเลี้ยงดูบุตร เพื่อดูแลบิดามารดา เป็นต้น นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงการมีวินัยทางการเงินและการบริหารเงินให้เหมาะกับตนเอง ตลอดจนสร้างความตระหนักให้เห็นถึงความจำเป็นของการออมเพื่อเกษียณเพื่อไม่ให้เป็นการระงับของลูกหลานและสังคมในอนาคต

3. ควรมีการอบรมให้ความรู้ทางการเงิน โดยมุ่งเน้นเนื้อหาในการเพิ่มความสามารถในการบริหารจัดการเงิน รวมถึงการให้ความรู้ด้านการลงทุนที่เหมาะสมตามบริบทของแต่ละบุคคล ตลอดจนควรมีการส่งเสริมให้เกิดการฝึกฝนการนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตจริงควบคู่ไปพร้อมกัน เพื่อเพิ่มพูนทักษะในการบริหารจัดการเงินตามรูปแบบการใช้ชีวิตและบริบทของแต่ละบุคคลได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยตัวแปรอื่นที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน เช่น ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน และความเชื่ออำนาจในตน เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินอย่างแท้จริง ตลอดจนสามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุงแนวทางการส่งเสริมการมีวินัยทางการเงินได้อย่างตรงประเด็น

2. ควรทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติทางการเงิน รวมถึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพฤติกรรมบริโภคนิยมกับทัศนคติทางการเงิน เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการปรับเปลี่ยนทัศนคติทางการเงิน ตลอดจนการปรับลดพฤติกรรมบริโภคนิยมของบุคคลในสังคม

3. ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กับการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาวิจัยในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

REFERENCES

- Allport, G. W. (1975). *Attitude and Psychology*. San Francisco: Jossey Bass.
- Atkin, C. K. (1973). *Anticipated Communication and Mass Media Information Seeking*. New York: Free Press.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: W.H. Freeman.
- Bank of Thailand. (2013). *Household Financial Inclusion Survey 2013*. Bangkok: Bank of Thailand. [In Thai]
- Bank of Thailand. (2016). *Household Financial Inclusion Survey 2016*. Bangkok: Bank of Thailand. [In Thai]
- Bank of Thailand. (2019). *Credit Card Data Classified by Types of Cards*. Retrieved from https://www.bot.or.th/App/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=757&language=ENG [In Thai]
- Boonklee, B. (2009). *Factors Affecting Financial Discipline Behavior among Teachers: A Case Study of Teachers in Nakhonpathom Education Region, Area 2*. (Master's thesis). National Institute of Development Administration, Bangkok. [In Thai]
- Bordeerat, W. (2010). *Financial Discipline*. Retrieved from http://www.set.or.th/dat/vdoArticle/attachFile/TSI-Article_PF_040.pdf [In Thai]
- Chuensuk, C. (2017). *Debt Recovery Clinic: The complete solution for personal debt*. Retrieved from https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Article12_01_60.pdf [In Thai]
- Directorate of Joint Personnel of Royal Thai Armed Forces Headquarters. (2018). *RTARF personnel status account on September 30, 2018*. Bangkok: Directorate of Joint Personnel.
- Kenan Foundation Asia. (2015). *Literacy Improvement for better Finance in Thailand*. Retrieved from https://thaipublica.org/wp-content/uploads/2015/03/1.Citi-LIFT-FL-Research-Report-THAI_Draft.pdf [In Thai]
- Lusardi, A. (2008). *Financial Literacy: an essential tool for informed consumer choice*. Retrieved from <https://www.nber.org/papers/w14084>
- Namphud, S., Viwattana, S., & Jeroenjittakam, A. (2014). *Personal financial management strategies* (6th ed.). Bangkok: Thammasat University. [In Thai]
- National Statistical Office. (2017). *Household Income and expenditure*. Retrieved from <http://www.nso.go.th/sites/2014> [In Thai]
- Navavongsathian, A. (2019). The factors affecting brand awareness of private higher education institutions in the context of social media of vocational education level students in Samutprakarn province. *Modern Management Journal*, 17(1), 147-161.
- Newcomb, T. M. (2009). *Attitude*. Retrieved from <http://www.novabizz.Ace/Attitude.htm>
- Panthongkhum, N. (2016). *Factors Related to the Behavior of Financial Discipline of Undergraduate Students, Kasetsart University, Kamphaeng Sean Campus* (Master's thesis). Kasetsart University, Bangkok. [In Thai]
- Pongpaitoon, D. (2001). *Information exposure, Knowledge and Attitude toward Sex Education of teenagers in Bangkok* (Master's thesis). Chulalongkorn University, Bangkok. [In Thai]
- Roger, D. (1978). *The psychology of adolescence*. New York: Appleton Century-Crofts.
- Royal Thai Armed Forces Headquarters Savings and Credit Cooperative, Limited. (2019). *Summary of cooperative financial information*. Retrieved from <http://rtarffscoop.com/main/moneyservice/coopstatus/> [In Thai]
- Ruanson, P. (2018). *Analysis of Debt on Royal Thai Armed Forces Headquarters Savings and Credit Cooperative Limited of Noncommissioned Officers* (Master's thesis). Rangsit University, Pathum Thani. [In Thai]
- Sariwat, L. (2001). *Psychology in daily life*. Bangkok: Odian Store. [In Thai]
- Sukglun, A. (2019). Corporate communications strategy to create a strong organizational culture. *Modern Management Journal*, 16(1), 75-82.
- Sukornphak, S., & Sirisukkhajorn, S. (2010). *How to manage money to become super rich*. Samut Prakan: My Best Book. [In Thai]
- Suwanik, S. (2018). *Where should the sustainable solution for Thai household debt problems begin?*. Retrieved from https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_2Oct2018.aspx [In Thai]

- Tejapira, K., & Eawsriwong, N. (1997). The viewpoint of two thinkers Nithi – Kasian Thai culture in the IMF era. *Nationweekend*, 6(275), 21-23. [In Thai]
- Triandis, H. C. (1971). *Attitude and Change*. New York: Wiley.
- Wankaew, S. (1997). *The changes of Thai society and future trends: The problems of Thai society in the era of consumption and conflicts in resource allocation*. Bangkok: Global Competence Project. [In Thai]
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row Publication.
- Yathaputanon, W. (2017). *Financial discipline, can it really be created?*. Retrieved from https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Article_12Apr2017.pdf [In Thai]
- Yeelansuwan, S. (2015). *Media exposure, Knowledge, Attitude and Behavior toward the Social Development Projects of Youth Leaders of Asean Countries and Japan via Facebook* (Master' thesis). Thammasat University, Bangkok. [In Thai]